

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/7819,OFERTA-EDUKACYJNA-NA-ROK-SZKOLNY-20112012.html>
23.03.2026, 06:09

OFERTA EDUKACYJNA NA ROK SZKOLNY 2011/2012

SZANOWNI PAŃSTWO

Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Katowicach zaprasza do udziału w warsztatach, lekcjach, debatach oksfordzkich i wizytach studyjnych. Zajęcia prowadzą, w oparciu o dokumenty archiwalne oraz z wykorzystaniem środków audiowizualnych, edukatorzy IPN oraz historycy prezentujący wyniki swoich prac dotyczących danego zagadnienia. Ofertę współpracy kierujemy zarówno do nauczycieli historii, jak i języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie i religii. Lekcje są nieodpłatne i odbywają się w siedzibie katowickiego Oddziału IPN lub – w miarę możliwości – w poszczególnych szkołach, po wcześniejszym uzgodnieniu terminu.

DOTKNAĆ HISTORII...

czyli wyjazdowe warsztaty w miejscach historycznych wydarzeń

Aparat bezpieczeństwa Polski Ludowej I jego ofiary

Zajęcia w pomieszczeniach byłego Aresztu Milicji Obywatelskiej w Katowicach, ul. Kilińskiego 9 prezentują historię UB/SB oraz formy represji w systemie komunistycznym. Ponadto zwiedzanie ekspozycji o technikach inwigilacji społeczeństwa i pokaz filmu dokumentalnego. Czas trwania: od 2 do 5 godz. Szczegółowy program do uzgodnienia z prowadzącym.

Co kryją archiwa IPN?

Czy to prawda, że każdy ma swoją teczkę? Czy można wierzyć dokumentom pisany przez funkcjonariuszy bezpieki? Na te i wiele innych pytań odpowiadają zajęcia, które odbywają się w Archiwum IPN w Katowicach przy ul. Józefowskiej. Uczestnicy otrzymują możliwość zapoznania się ze specyfiką dokumentów gromadzonych w IPN. Mają także okazję poznać warsztat pracy historyka – badacza najnowszej historii Polski. Czas trwania: ok. 3 godz. Temat realizowany w trzech wersjach (do uzgodnienia z prowadzącym)

- Operacyjne rozpracowanie figuranta ps. „Emisariusz”.
- Czego można dowiedzieć się z akt paszportowych?
- Powojenna rehabilitacja na Górnym Śląsku.

Porzućcie nadzieję, którzy tu wchodzicie - katowickie więzienie w latach 1939-1953

Jeden z najbardziej ponurych obiektów w centrum Katowic raz w miesiącu otwiera swoje bramy przed uczniami szkół ponadgimnazjalnych. W czasie zajęć w Areszcie Śledczym w Katowicach przy ul. Mikołowskiej mają oni szansę poznać historię obiektów oraz losy

więźniów w okresie okupacji hitlerowskiej oraz więźniów politycznych w latach 1945-1953. Właśnie w tych latach katowickie więzienie było miejscem kaźni setek patriotów walczących o niepodległą Polskę. Czas trwania: ok. 3 godz.

ZOMO ruszyło! - 16 grudnia 1981 r. na KWK „Wujek”

Muzeum Izba Pamięci KWK „Wujek” w Katowicach – jedyne takie miejsce w Polsce, w którym można zobaczyć prawdziwe oblicze „mniejszego zła”, jakie wybrały władze PRL wprowadzając stan wojenny. Lekcje na temat „Solidarności” i stanu wojennego wzbogacone są o spotkanie z uczestnikami strajku. Ponadto możliwość obejrzenia filmów dokumentalnych, m.in. „Życiorys z bliźniami”, „Lot kuli”, „Czarne serca”. Czas trwania: od 2 do 4 godz.

Oświęcim - wyjazd studyjny

Zajęcia przygotowujące uczniów do wizyty w Miejscu Pamięci I Muzeum Auschwitz-Birkenau poświęcone problematyce obozów koncentracyjnych I Holokaustu. Program wyjazdu obejmuje wizytę w Centrum Żydowskim I Synagodze Chewra Lomdej Misznajot, a następnie zwiedzanie terenu I obiektów byłego niemieckiego nazistowskiego obozu zagłady Auschwitz-Birkenau.

- Zajęcia „KL Auschwitz-Birkenau – kombinat śmierci” – odbywają się w szkole lub w siedzibie IPN w Katowicach na kilka dni przed planowanym wyjazdem. Czas trwania: 2 godz. lekcyjne.
- Wyjazd studyjny do Oświęcimia: wizyta w Centrum Żydowskim (1 godz.); zwiedzanie Miejsca Pamięci I Muzeum Auschwitz-Birkenau z przewodnikiem (3,5 godz.).

Fortyfikacje obronne 1939 r. na Górnym Śląsku

Objazd szlakiem zabytków polskiej I niemieckiej architektury militarnej z 1939 roku – to skuteczny sposób rozbudzenia zainteresowania problematyką drugiej wojny światowej. Warsztaty prowadzone we współpracy ze Stowarzyszeniem na rzecz Zabytków Fortyfikacji „Pro Fortalcium”. Czas trwania: od 4 do 6 godz.

HISTORIA - NIE TYLKO NA LEKCJACH HISTORII*, czyli tematy, na które brakuje czasu w siatce godzin

Język polski

- Relacja bohatera – świadka jako źródło wiedzy o przeszłości – wrzesień 1939 r. na Śląsku.
- Losy Polaków wywiezionych do ZSRS w latach 1939–1945.
- Sztuka w służbie propagandy.
- Język wyrazem buntu, bohaterstwa, zniewolenia ...
- Szedłbym do Was dzień i noc... Listy jako źródło wiedzy o losach deportowanego.

Wiedza o społeczeństwie

- Czy wojna usprawiedliwia łamanie praw człowieka? (na przykładzie Katynia oraz losów mieszkańców Górnego Śląska w latach 1939-1945).

- Prawo do łupów wojennych – rok 1945 r. na Górnym Śląsku .
- Manipulacja słowem i faktem – cenzura w PRL.
- Prawo i bezprawie stanu wojennego.
- Wyznaczniki totalitaryzmu w PRL.

Religia

- Stefan Wyszyński – prymas i polityk.
- Tysiąclecie czy Milenium – konfrontacja państwa z Kościołem rzymskokatolickim w 1966 r.
- Represje wobec duchowieństwa Kościoła katolickiego w systemach totalitarnych.
- Sanktuarium w Piekarach Śląskich pod nadzorem aparatu bezpieczeństwa.

Godzina wychowawcza

- Nasza wrażliwość na cierpienie drugiego człowieka – Katyń, Holokaust.
- Jak zachować człowieczeństwo w czasach zniewolenia?
- Idea sprawiedliwości społecznej w świetle 21 postulatów NSZZ „Solidarność”.
- W kolejce – o „zdobywaniu” towarów w PRL.

Historia

Historia Polski

- A więc wojna! – polski wrzesień 1939.
- Władzy raz zdobytej nie oddamy nigdy – narodziny systemu władzy komunistycznej w Polsce 1945–1948.
- Żołnierze wyklęci – antykomunistyczne podziemie zbrojne po 1944 r.
- Przełomowy rok 1956.
- Zabijanie słowa – oblicza cenzury w PRL.
- PRL – państwo totalitarne?
- Prześladowani i aparat terroru 1944–1989.
- Dzieje pewnego eksperymentu – gospodarka PRL.

Historia regionalna - Górny Śląsk i Zagłębie Dąbrowskie

- Śląski wrzesień 1939 roku.
- Wojenne losy Górnoszlązaków 1939-1945.
- Życie codzienne i Zagłada Żydów Zagłębia Dąbrowskiego 1939–1945.
- Końca wojny nie było – Górny Śląsk w 1945 r.
- Obóz Pracy w Świętochłowicach – Zgodzie w 1945 r.
- Od sierpnia '80 do grudnia '81.
- ZOMO ruszyło! – 16 grudnia 1981 r. na kopalni „Wujek”.

Historia regionalna - Ziemia Częstochowska

- Wrzesień 1939 roku na ziemi częstochowskiej.
- Okupacyjna przeszłość Częstochowy 1939-1945
- Holokaust w Częstochowie.
- Częstochowa – ostatnia stolica Polskiego Państwa Podziemnego.

- Podziemie niepodległościowe na ziemi częstochowskiej 1945–1953.
- Jak wprowadzono stan wojenny w województwie częstochowskim?
- Stanisław Sojczyński „Warszyc” i Konspiracyjne Wojsko Polskie.
- Władze komunistyczne wobec Jasnej Góry i częstochowskiego Kościoła katolickiego.
- Bohaterowie podziemnej Solidarności w Częstochowie.

Historia regionalna - Podbeskidzie

- Wrzesień '39 roku na Podbeskidziu.
- Podziemie niepodległościowe na Podbeskidziu w latach 1939-1952.

*Czas trwania zajęć: 90 minut

DEBATY OKSFORDZKIE ([zob. szczegóły w PDF](#))

Muzeum Śląskie w Katowicach oraz Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Katowicach zapraszają uczniów i nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych do udziału w II edycji debat oksfordzkich poświęconych kluczowym zagadnieniom najnowszej historii Polski. Debaty odbywają się w Muzeum Śląskim w Katowicach, al. W. Korfanteo 3. Udział grupy uczniów w debacie poprzedzony jest warsztatami poświęconymi danemu zagadnieniu.

Tematy i terminy

6 października 2011 r.

- PRL – państwo totalitarne?

3 listopada 2011 r.

- Gospodarka PRL. Czas sukcesu, czas porażki?

1 grudnia 2011 r.

- PRL – ZSRR. Sojusz czy podległość?

5 stycznia 2012 r.

- Zagłębie Dąbrowskie w Polsce Ludowej. Czerwone czy niepokorne?

1 marca 2012 r.

- Górny Śląsk – eldorado PRL?

19 kwietnia 2012 r.

- Zbrodnie systemu komunistycznego. Rozliczyć czy zapomnieć?

31 maja 2012 r.

- Polski rok 1989. Transformacja czy odzyskanie niepodległości?

Udział grup występujących w debacie jako mówcy poprzedzony jest specjalnymi warsztatami prowadzonymi przez historyków Muzeum Śląskiego i Instytutu Pamięci Narodowej. Organizatorzy udzielają także pomocy w zakresie literatury przedmiotu.

Informacje i ustalanie terminów zajęć:

Katowice

Kornelia Banaś, tel. 032 60 99 869,

e-mail: kornelia.banas@ipn.gov.pl
Andrzej Sznajder , tel. 032 60 99 872,
e-mail: andrzej.sznajder@ipn.gov.pl

Częstochowa

Sławomir Maślikowski, tel. 034 361 08 45,
e-mail: slawomir.maslikowski@ipn.gov.pl

Bielsko-Biała

Marek Łukasik, tel. 033 813 63 59

**Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej
Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach
ul. Kilińskiego 9
40-061 Katowice**

PLIKI DO POBRANIA

[\(pdf, 259.98 KB\)](#)